

กฎหมายลงทุนต่างชาติฉบับใหม่ของพม่า...พัฒนาการครั้งสำคัญของการปฏิรูปประเทศ

โดยฝ่ายวิจัยธุรกิจ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.)

เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2555 รัฐสภาพม่าได้ผ่านร่างกฎหมายลงทุนต่างชาติ (Foreign Investment Law) ฉบับใหม่เพื่อใช้แทนกฎหมายลงทุนต่างชาติฉบับเดิมซึ่งประกาศใช้มาตั้งแต่ปี 2531 อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดีเต็ง เส่ง ของพม่าได้ส่งคืนร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวให้รัฐสภาพม่า พร้อมเสนอให้มีการแก้ไข ข้อกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มความยืดหยุ่นและเปิดกว้างสำหรับนักลงทุนต่างชาติมากขึ้น ล่าสุดเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2555 ประธานาธิบดีเต็ง เส่ง ได้ลงนามรับรองกฎหมายลงทุนต่างชาติฉบับใหม่แล้ว นับเป็นความก้าวหน้าครั้งสำคัญในการปฏิรูปประเทศของพม่าซึ่งดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง เมื่อผนวกกับ ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจของพม่าที่อยู่ในระดับแข็งแกร่ง ค่าจ้างแรงงานที่อยู่ในระดับต่ำ และทรัพยากรธรรมชาติ ที่อุดมสมบูรณ์ ก็ยิ่งทำให้นักลงทุนจากทั่วทุกมุมโลกให้ความสนใจพม่าในฐานะเป็นแหล่งลงทุนแห่งใหม่ที่มี ศักยภาพสูง ซึ่งคาดว่าจะมีส่วนกระตุ้นมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment : FDI) ของพม่าให้เพิ่มขึ้นมาก ทั้งนี้ World Investment Report 2012 ประเมินการมูลค่า FDI ของพม่าปี 2554 อยู่ที่ราว 850 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัวจากปี 2549 สำหรับรายละเอียดที่น่าสนใจเกี่ยวกับกฎหมายลงทุน ต่างชาติฉบับใหม่ของพม่า มีดังนี้

- **การกำหนดอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนของ Myanmar Investment Commission (MIC)** ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาลพม่าทำหน้าที่ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ พร้อมทั้งขยายขอบเขตการดำเนินงานของ MIC เพิ่มเติม อาทิ การให้อำนาจในการยอมรับหรือปฏิเสธธนาคารพาณิชย์ที่นักลงทุนต่างชาติใช้ทำธุรกรรมทางการเงิน รวมถึงการให้อำนาจในการลงโทษนักลงทุนต่างชาติที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายหรือกฎระเบียบต่างๆ ซึ่งบทลงโทษจะครอบคลุมตั้งแต่การตัดเงินเดือน การระงับสิทธิประโยชน์การลงทุนชั่วคราว ไปจนถึงการขึ้นบัญชีดำ นักลงทุนรายนั้น นอกจากนี้ กฎหมายลงทุนต่างชาติฉบับใหม่ยังกำหนดกรอบเวลาของ MIC ที่จะยอมรับหรือปฏิเสธการพิจารณาข้อเสนอโครงการลงทุนเพื่อขอรับสิทธิประโยชน์ภายใต้กฎหมายลงทุนต่างชาติ ภายใน 15 วันนับจากวันที่นักลงทุนต่างชาติยื่นข้อเสนอโครงการลงทุน และหาก MIC ยอมรับที่จะพิจารณา ข้อเสนอโครงการลงทุนดังกล่าว ก็ต้องดำเนินการพิจารณาเพื่อรับรองหรือปฏิเสธโครงการลงทุนดังกล่าว ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน (รวมทั้งหมด 105 วันนับจากวันที่นักลงทุนต่างชาติยื่นข้อเสนอโครงการลงทุน) ทั้งนี้ การกำหนดกรอบเวลาในการพิจารณาโครงการลงทุนของ MIC ทำให้ขั้นตอนในการดำเนินงานมีความชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อนักลงทุนต่างชาติที่ยื่นข้อเสนอขอรับการส่งเสริมโครงการลงทุนดังกล่าว

- **การกำหนดรูปแบบการลงทุนที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น** กฎหมายลงทุนต่างชาติฉบับใหม่ อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติสามารถเป็นเจ้าของกิจการได้ทั้งหมด (Wholly Foreign-Owned Enterprises) หรือร่วมลงทุน (Joint Ventures) กับนักลงทุนท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐบาลพม่า โดยยกเลิกข้อจำกัด มูลค่าการลงทุนขั้นต่ำ รวมทั้งยกเลิกการกำหนดสัดส่วนการลงทุนขั้นต่ำของนักลงทุนต่างชาติ ซึ่งเดิม กำหนดไว้ที่ร้อยละ 35 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมด นอกจากนี้ ยังอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติและ นักลงทุนท้องถิ่นสามารถกำหนดสัดส่วนการลงทุนในโครงการได้เอง ขณะที่ MIC สามารถพิจารณากำหนด สัดส่วนการลงทุนขั้นต่ำเป็นรายกรณีได้ ทั้งนี้ นักลงทุนต่างชาติไม่ได้รับอนุญาตให้ลงทุนในธุรกิจหรืออุตสาหกรรม

ที่อาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมหรือสุขอนามัยของชาวพม่า รวมถึงอุตสาหกรรมบางประเภทที่สงวนไว้สำหรับชาวพม่าเท่านั้น อย่างไรก็ตาม กฎหมายลงทุนต่างชาติฉบับใหม่ไม่ได้ระบุชัดเจนว่าธุรกิจหรืออุตสาหกรรมใดบ้างที่สงวนไว้สำหรับชาวพม่าหรือห้ามนักลงทุนต่างชาติลงทุน โดยให้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของ MIC

- การให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีแก่นักลงทุนต่างชาติเพิ่มเติม โดยขยายระยะเวลายกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลจากในช่วง 3 ปีแรกของการดำเนินโครงการ เป็น 5 ปีแรกของการดำเนินโครงการ นอกจากนี้ยังยกเว้นภาษีเงินได้จากการนำผลกำไรกลับไปลงทุนใหม่ภายใน 1 ปี ภาษีนำเข้าเครื่องจักร อะไหล่ และวัตถุดิบที่ต้องใช้ในการก่อสร้างโครงการหรือเพื่อขยายโครงการลงทุนที่มีอยู่แล้ว ภาษีนำเข้าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตเมื่อเริ่มโครงการแล้วเป็นเวลา 3 ปี และ MIC อาจพิจารณายกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลสำหรับโครงการลงทุนในพื้นที่ห่างไกลและยังไม่พัฒนา เป็นต้น

- การผ่อนคลायข้อกำหนดการเช่าที่ดิน นักลงทุนต่างชาติสามารถเช่าที่ดินทั้งจากหน่วยงานของรัฐบาลพม่าและภาคเอกชน จากเดิมที่กำหนดให้เช่าที่ดินจากหน่วยงานของรัฐบาลพม่าเท่านั้น โดยขยายระยะเวลาการเช่าที่ดินเพิ่มขึ้นเป็น 50 ปี และสามารถต่อสัญญาเช่าได้อีก 2 ครั้ง ครั้งละ 10 ปี จากเดิมที่กำหนดระยะเวลาเช่าที่ดินเพียง 30 ปี และต่อสัญญาเช่าได้ 2 ครั้ง ครั้งละ 15 ปี นอกจากนี้ MIC อาจพิจารณาขยายระยะเวลาเช่าที่ดินให้แก่โครงการลงทุนในพื้นที่ที่ขาดแคลนระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม นักลงทุนต่างชาติยังไม่ได้รับอนุญาตให้เป็นเจ้าของที่ดินในพม่า

แม้ว่ากฎหมายลงทุนต่างชาติฉบับใหม่ของพม่าจะเปิดโอกาสให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในพม่าได้มากขึ้น แต่กฎหมายลงทุนดังกล่าวยังมีประเด็นที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติม โดยเฉพาะการกำหนดเงื่อนไขการจ้างแรงงานซึ่งมีความเข้มงวดมากขึ้น ทั้งนี้ กฎหมายลงทุนต่างชาติฉบับใหม่กำหนดให้การจ้างแรงงานไร้ฝีมือ (Unskilled Labor) ต้องเป็นชาวพม่าเท่านั้น สำหรับแรงงานมีฝีมือกำหนดให้มีการจ้างแรงงานชาวพม่าเป็นสัดส่วนอย่างน้อยร้อยละ 25 ของการจ้างแรงงานทั้งหมดในช่วง 2 ปีแรกของการดำเนินโครงการ และเพิ่มขึ้นเป็นอย่างน้อยร้อยละ 50 และร้อยละ 75 ในปีที่ 4 และปีที่ 6 ตามลำดับ รวมทั้งต้องมีการฝึกอบรมให้แรงงานชาวพม่ามีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้ กฎหมายลงทุนดังกล่าวยังขาดความชัดเจนในบางประเด็น อาทิ ประเภทของธุรกิจหรือกิจการที่สงวนไว้สำหรับชาวพม่าหรือห้ามนักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุน เป็นต้น รวมทั้งการพิจารณาโครงการลงทุนต่างๆ ยังขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของ MIC ซึ่งยังไม่มีมาตรฐานที่ชัดเจนจึงเป็นประเด็นที่นักลงทุนต้องติดตามอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ นักลงทุนไทยที่สนใจเข้าไปลงทุนในพม่าควรรหาพันธมิตรที่เป็นคนท้องถิ่นที่ไว้วางใจได้เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ และให้ข้อมูลการลงทุนเชิงลึกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การทำประกันความเสี่ยงการลงทุนเพื่อป้องกันความผันผวนที่อาจเกิดขึ้น ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักลงทุนสามารถเข้าไปลงทุนในพม่าได้อย่างมั่นใจมากขึ้น

Disclaimer : ข้อมูลต่าง ๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และการเผยแพร่ข้อมูลเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่สนใจเท่านั้น โดยธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยจะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำข้อมูลนี้ไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด